

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplača 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá trispotna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 116.

V Ljubljani, v torek 20. maja 1884.

Letnik XII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 19. maja.

Obrtniška postava.

(Četrti dan.)

Ob desetih dopoldne pričela se je posebna obravnava o šestem oddelku obrtniške postave in že pri prvem paragrafu, ki ima pa številko 72, začeli so se poslanci popraševati, kdaj bode postava dovršena, ako pojde tako naprej? Nekteri so se namreč zibali v sladki nadi, da bo mogoče že 24. t. m. državni zbor za letos skleniti in iti domu. Zdaj pa jim je ta nada upadla in veseli bodo, ako bo reč do konca tega meseca dovršena. Gosp. predsednik dr. Smolka hoče sicer razprave po vsej moči pospeševati in namerava, kakor sem že poročal, napovedati že v sredo večerno sejo, ako obravnava jutri ne pojde urnejši spod rok, vendar pa tega ne bo dosegel, da bi liberalni poslanci molčali in s svojimi starimi ugovori ne zavirali urnejšega posvetovanja.

Precej pri prvem (72.) paragrafu, ki določuje, da za razsojevanje razmer med gospodarjem in njegovimi delavci velja med njima sklenjena pogodba in določbe obrtniške postave ali pa splošnjega državnega zakonika, poprijel je Matscheko besedo in pričel novo splošno obravnavo; ravno to je storil tudi poljski poslanec grof Mieroszewski, ki je zlasti spominjal na silne težave, ki jih je imel obrtniški odsek s to postavo. Paragrafu 72. noben ni ugovarjal in pri glasovanju bil je sprejet, kakor je bil nasvetovan od obrtniškega odseka.

Pri § 78 oglašil se je štajarski poslanec Heilsberg in priporočal, da naj zbornica že skoraj tudi nasvete, stavljene od poslanca Chlumeckega, vzame v pretres. O paragrafu samem tudi on ni govoril dosti, in § 73 bil je za tem sprejet brez premembe. On razločuje razne vrste obrtniških pomočnikov, za katere velja ta postava.

§ 74 določuje, da morajo biti delavnice prostorne, čiste, svitile, zračne, mašine pa morajo biti tako zagrajene, da za življenje delavcev ni nevar-

nosti, ako so previdni pri svojem delu. Dalje določuje, da morajo tudi stanovanja biti snažna, ki jih delavcem daje, in da se mora ozirati pri delavcih pod 18 leti in pri ženskah sploh tudi na posebne razmere, ki jih je treba zaradi njih mladosti in splola imeti pred očmi. Neka resolucija razun tega vladi še priporoča, naj stanovanja delavcev in za nje določenih hiš ne preobklada z davki. Tudi pri tem paragrafu ni bilo brez govora, ker se je oglašil Löblich in razkladal, da si od omenjene resolucije ne obeta nobene koristi. Tudi Fürnkranz je hotel govoriti, pa ko je končal Löblich, ga ni bilo v zbornici in vsled tega je zgubil pravico govoriti. Gosp. poročevalec grof Belcredi je razkladal potrebo določb, ki jih obsega § 74 in potem je bil tudi ta paragraf sprejet brez premembe.

§ 74 a) določuje, da morajo imeti delavci najmanj poldrugo uro na dan počitka med delom, in sicer o poludne, ako mogoče, eno uro, drugi počitek pa naj se primerno razdeli na dopoldne in popoldne. Enak počitek morajo imeti tudi delavci, ki delajo po noči. Pri obrtnijah, kjer ni mogoče dela pretrgati, sme minister kupčijstva v porazumljenji z ministrom notranjih zadev postavni počitek nekoliko skrócić.

Tudi pri tem paragrafu bilo je precej ugovora, ker so se oglašili zoper njegove določbe trije govorniki, namreč Bohaty, Matscheko in Hallwich (vsi trije nemški liberalci najčistejše krvi, dasi imajo zgolj slovanska imena), poslanec Löblich, pa je govoril za to določbo. Veliko govoričenja bo tudi pri naslednjem paragrafu, ki določuje počitek ob nedeljah in praznikih. Toda za zdaj sklepam poročilo, ker bi sicer za jutranji list došlo prepozno.

Govor dr. Bilinskega

o šestem oddelku obrtniške postave v državnem zboru 16. maja.

Visoka zbornica! Pričujoči predlog je jako imeniten člen v vrsti socialnih podvzetij, s katerimi se

je začel sedanji državni zbor uspešno pečati. Jaz pravim „v vrsti“, ker vsem naredbam države pripisujem socialen značaj, katere imajo namen, tiste, ki so gospodarsko slabše, čuvati, oziroma v nesreči jih podpirati in v tem smislu ne prištevam semkaj samo raznobrojnih podpor, ki so se razdeljevale deželam po povodnjah in drugih nesrečah poškodovanim, temveč tudi prav posebno oduševajočo postavo, ki se je svoje dni z nekako porogljivostjo izdala za Galicijo, katero so pa pozneje druge dežele same zahtevale, ker so spoznale, da je koristna, kakor tudi tisti del preosnovanega obrtniškega reda, ki je bil namenjen, da vstavi propad male obrtnije, končno pa tudi obe postavi, ki ste s poprejšnjim v zvezi, namreč o olajšavi davkov in pristojbin za zadrage in založne.

Toda, gospóda moja, sedanji parlament ima svoje zasluge tudi gledé delavškega vprašanja, katero je sicer le en del, toda jako pomenljiv del socialnega vprašanja.

Semkaj spada že vravnava zadrugovanja v prvem odseku obrtniškega reda, kolikor ono obsega začetek splošnemu zavarovanju na bolezen ni na vstanovo zadrug; dalje opomnim na obrtniške nadzornike, ki so že do sedaj marsikaj ustvarili le na podlagi prostovoljnih ukrepov in so se pripravljali na izvršitev šestega poglavja obrtniškega reda.

Pričujoč predlog postave je najbolj važen izmed vseh postav, kolikor smo jih do sedaj obravnavali. Smoter ji je vravnava razmer med delavcem in gospodarjem. Ne maram se spuščati v podrobnosti, ali je to dopuščeno ali ne, kajti najstrogeji manšetrovci prepirajo se le še o tem, kako daleč da se sme, in vsaj je občno priznано, da bi neomejena sloboda tukaj ne bila na svojem mestu, ker stranki pogodbo sklepajoči nimate enakega stališča v gospodarskem pomenu. Neogibno je toraj potrebno, da država tistega postavno podpira, ki ima slabše gmetno stališče, ter tako ravnotežje med obema gospodarstvenima silama napravi. Vpraša se toraj le za namen postave in za meje, v katerih naj se postava napravi. Tu se pa lahko reče, da so v prvem oziru delavci slabša stranka pri razmerah med gospodarjem in

LISTEK.

Severno-iztočna morska potovanja skozi severno ledeno morje s posebnim obzirom na Nordenskjöldovo l. 1878—79.

(Spisal prof. I. Steklasa.)

(Dalje.)

Praden pa so začeli Norvežani svoje vožnje na sever zaradi ribolova podzimatati, imamo še dve ruski ekspediciji navesti. Prva je bila izvedena po želji ruskega morskega kapetana Pavla Krusensterna v svrhu, da bi se obale dalje proti iztoku kartografsko narisale. On je mislil o početku sam zapovedništvo prevzeti na svoji ladiji „Jermak“, ki se je nahajala v Pečori, poročnika pri ruski mornarici Pavla Krusensterna mlajega, pa za podzapovednika vpredeliti. Zatoraj je tudi tega poslednjega poslal naprej, da priredi ladijo, kolikor se je dalo storiti. Ker pa stareji Krusenstern ni mogel sam prispeti na dobo, predal je zapovedništvo svojemu sinu. Le-ta je zapustil Pečoro 10. sept. l. 1860. Tri dni kasneje je prišel

do Karskih vrat, ki so bile brez ledú, kakor tudi morje proti iztoku. Ali nedostatna priprava in prepozni čas ga je prisilil, da se je vrnil iz Karskega morja. Tako je prišel 19. sept. zopet v Pečoro nevspevši s svojim podvzetjem. L. 1862 pa se je zavzel za to podvzetje kasneje tako glasovit ter neumoren podvzetnik za spojitve Azije z Evropo Mihel Sidorov. „Jermak“ se je zopet popravil, a njemu se je pridružila mala švedska ladija, imenovana „Embrio“. Zapovednik je bil zopet Pavel Krusenstern mlaji. 13. avgusta je zapustil sidrišče svoje na Pečori. 26. avgusta ste brodili obe mali ladiji v Jugoršar. Nekoliko od ribarjev postavljenih hišic je bilo opaziti na levem bregu zaliva, a na obeh straneh tako zvane „Samojed-čums“ (šatori od sobove kože). Prebivalci so splezali na strehe ter so se jako čudili tem prihodlim mornarjem. Obe ladiji ste se vsidrili blizu Vajgačkega otoka. Čez dve uri pa je v luko pridrivil veter led, ki je „Jermaka“ strgal ter ga odnesel v Karsko morje. Samo z velikim trudom se je mogel zopet rešiti ter usidriti se na iztočnem vходу Jugoršara.

27. avgusta je Krusenstern zopet jadra razpel, da brodi proti iztoku, ali pa da najde varneje si-

drišče, nego je bilo dosedanje. Ali veter je bil tako slab, da se ni dalo proti morskemu struji brodirati. Bilo je potrebno ladijo na led privezati ter z ledom odpluti v Karsko morje. Ali v kratkem je bila ladija obdana od ledú ter tako popolnoma nezmožna za plovitbo. Vreme je bilo večkrat lepo, termometer je kazal + 4°. 8. sept. se je začel led stiskati vsled vetra od zjz. Mornarji so bili večkrat v veliki nevarnosti ter so vselej pri ti priliki hrano in druge stvari iz ladije na led iznašali. Prišli so do 70° s. šir. in 65° izt. dolž.; 11. sept. je bilo toplo vreme, 13. sept. pa strašen veter, ki jih je gnal proti severo-iztoku. Mislili so, da morajo vsaki čas propasti. Postavili so zatoraj na ledu šator, vzeli malo hrane in drv s seboj. To je bil ravno dan tisočletnice obstanka ruske države ter so jo tudi ti mornarji v prav nepovoljnem stanju slavili s petjem in drugimi zabavami. 14. sept. je led stisnil ladijo tako, da je na enem mestu začela voda v njo vreti; mornarji jo toraj zapusté ter se podadé na led; ali led počí in ladija se zopet stisne, mornarji pa se vrnejo ná-njo. 15. sept. je bil zopet hud dan; ladija se je zvijala kakor svod, zatoraj je Krusenstern 19. sept. poklical tri najboljše mornarje k sebi, da se posvetuje z njimi.

prejme drugačen vtis, bode li vredniku za vsako pričlo posebej tožba natvezena? Ali kako lahko se primeri, da se je reč tako vršila, dokler je poročevalc navzoč bil, potem pa, ko je odšel, se popolno drugače zasukala? In zato hajd na Zabajek z obema, poročevalcem in vrednikom! — Prav je, naj se le tirja, da mora vrednik sprejeti popravek laži in neresnice, naj že zadeva sedanja ali prejšnja zgodovinska fakta — marsikterega škodljivega in hudovoljnega dopisovanja in zapeljevanja bi bilo konec, a pri vsem tem naj se časnikarstvo ne vniči, ampak le zloraba zapreči.

Levitčarje pametni in previdni ljudje povsod tepejo. Sedaj jih je „Nemzet“ nekoliko v roke vzel. Postopanje njihovo in izstop iz državnega zbora primerja „Nemzet“ viharju v steklenici vode. Izstop ni bil ne lojalen, ne konstitucionalen. Še manj je pa primerno, da cela stranka zapusti bojišče, kajti s tem si ne včini nikakega prava, pač pa se pregreši zoper svojo dolžnost. Nikjer se strasti bolj ne pokažejo, kakor če se hočejo odraščeni, postavni in trezni možje kujati. Taka strast je ali naravna ali pa umetna. Ako je naravna, kaže slabe razmere, vendar-le pa še ne daje nobene pravice, da bi cela stranka svojo nevoljo na tak način kazala. Ako je pa strast umetna, kar se nam tukaj močno dozdeva, potem si pa stranka še večji politični greh na glavo nakoplje, ako tak prepis mimogredé provzroči.

Na **Hrvaskem** so zdaj glavne obravnave proti vjetim anarhistom, ki se pa vse tajno vršé. Pred sodnjim tribunalom stojé: krojaški pomočnik Hiza iz Moravkega doma, ki kar nič ne taji, temveč se še s ponosom imenuje mednarodnega socijalista ter priznava, da je bil v zvezi z prevratnimi listi „Radikal“, „Zukunft“ in „Freiheit“. Čevljar Sermac, rojen Stajarec, pozná in odobrava veleizdajske oklice tukajšnjih anarhistov, ter ne taji svojega delovanja na prevrat. Čeh, urarski pomočnik Montanelli, pravi, da je samo družine zaprtih Dunajskih anarhistov podpiral in pa da je tu pa tam Peukertu in Petersnu v Zürich pisal. Urar Straub iz Badena pa odločno vsako rovarsko sodelovanje taji, on se je posvetil edino le sicialnim študijam. Straub, Montanelli in Sermac rekli so, da se pristavajo k zmernim socijalistom.

Vnanje države.

Srbije ponosna prestolica, pomlajeni **Beligrad** imel je že zopet visocega avstrijskega gosta pod gostoljubno streho. Nadvojvoda Albreht podal se je 16. t. m. v Zemun na vojaški pregled. Drugi dan podal se je Albreht v Beligrad kralja in kraljico obiskat, kjer je ostal do večera. V nedeljo odpeljala se je kraljeva družina v Niš preko Smederevega. Vlada je že prosila, da bi se novoimenovani škof za Šabac, namreč opat Pantelić odpustil iz avstrijskega podaništva. Avstrijski poslanik v Belemgradu grof Khevenhüller je odmah brzojavil banu grofu Khuenu v Zagreb. V nedeljo so ga menda že v Belemgradu posvetili in ga je Karlovski patrijarh Angyelic iz tega namena že iz svoje nadškofije odpustil.

Turčija toži, da se v **istočni Rumeliji** slabo davki plačujejo in da vladi v Filipopolji tako denarja primanjkuje, da ji je morala „Banque Ottomane“ v Filipopolji 8000 funtov za tekoče potrebe posoditi. Kdo se bo tukaj čudil? Slabo gospodarstvo kneza Bogoridesa je zadosti znano. On je le na to gledal, kako bi kravo molzel; če ima pa ona tudi potrebne hrane, da ji bo mogoče zahtevanega mleka tudi dati, za to se mož pač ni pečal.

Junaki dinamitovci so tudi na **Turškem** svoje pogubno delo pričeli. V Smirni so sklenili tovarno za tobak razsuti. Na veliko srečo obnesel se jim je le majhen del grozne nakane, ker se je le oni del poslopja razsul, v katerem se vrši zavijanje cigaret. Pri takoj pričeti preiskavi našli so tri dinamične patrone z dolgimi vžigali.

Tri mesece ostane francoska posadka še v **Tonkinu** in med tem časom bodo morali Francozi gledati, da bodo gledé pogodbe, ki so jo zarad kupčije s Kitajci sklenili, na jasno prišli. Kitaj je namreč rekel, da hoče svoje tri provincie francoski trgovini odpreti; kako pa misli postopati gledé trgovinskih razmer v onih deželah, ki ne bodo francoskega naroda, tega modri Kitajci niso povedali. Francozi, kakor liberalen narod, imeli bodo nalogo, to stvar vréditi, in za to skrbeti, da bodo v trgovinskem oziru one tri dežele tudi vsem narodom pristopne.

Izvirni dopisi.

Iz **Celja**, 19. maja. Komaj sem Vam odposlal poročilo o uboju, ki se je pripetil za Savinjo poleg Celja, Vam zopet naznanjam o dveh pobojih, ki so se godila véčera, v nedeljo zvečer in sicer eden v Št. Pavlu pri Bolski, kjer je napadeni obležal mrtev; drugi pa pri Fervegi v Galicijski fari; drugi napadeni je še pri življenji.

K umoru Senegačnika poleg Celja še pozvemo, da je 5 Teharskih fantov, med njimi Gorišekov sin, v soboto zvečer pilo v gostilni Režecovi pod grenadirjem z dvema bratoma Senegačnikoma. Iz prijaznosti spremljata obadva Senegačnika svoje Teharske

tovariše proti Celji. Na cesti pod „pulferturnem“ pa začnejo Teherčani z noži sekati obadva siromaka, ki na to nista bila pripravljena ter njn vržejo iz ceste preko rante v Savinjo; menili so, da sta že obadva mrtva. Toda le eden je mrtev obležal; drugi je pa, akoravno hudo razmesarjen, obvisel na drevesu ter je mogoče, da se mu pribrani življenje. Pravijo, da so Teharski pobalini napadli brata Senegačnika, ki sta se pa še le pred kratkim iz Teharij preselila v Celjsko faro, zavoljo neke — vlačuge.

Od Savinje, 19. maja. („Kmetški prijatelj“ tepen od kmetov.) Véčera, peto nedeljo po veliki noči, so skušali z veliko slavnostjo obhajati rojstvo novega „šulvereinskega“ oddelka v Št. Jurji poleg Celja; toda prej, ko se je nemškutarsko dete porodilo, so ga morali tudi že pokopati. Prišlo je v Št. Jur s posebnim vlakom veliko število Celjanov, med njimi: župan dr. Neckermann, dr. Glantschnigg, dr. Higersperger in mnogo drugih, katerim se je spoljubila prosta voznja, na vrhu pa še mastna nagrada.

Nek možicelj je celo nedeljo vsakemu pripovedoval po Celji, ki je hotel le slišati, da so mu dali „šulvereinerji“ 4 gold. za voznjo v Št. Jur. Denar je sicer vzel, pa ga rajše zapravil v Celji, kakor v Št. Jurji. Na tak način so toraj nakupili veliko gostov, ki so dobili nalogo Št. Jurčane spraviti k spoznanju, da razun v nemškem jeziku ni sreče ne zveličanja. Danes, se vé, znajo, da Št. Jurčani so gluhi za take nauke. Kajti zbralo se je k temu nemčurskemu shodu tudi lepo krdelec vrlih kmetov, ki so napolnili Neudlnovo sobano, kjer se je nameraval obhajati zbor, tako, da iz Celja došli nemškutarji niso mogli skoraj več prostora dobiti. Pripravljenih je stalo v sobani 10 kanonov, hočem reči 10 sodov piva, se vé, vsakdo bi smel piti zastonj, kdor se le vpiše v „šulverein“. Vsaj še letnine ni treba vsakemu plačati. Imamo namreč dokazov, da „šulvereinerji“ so zadovoljni s samimi imeni, da le potem svet slepariti morejo, rekoč: Glejte ogromno število naših društvenikov. Ali potem za dotične brezplačne ude kak Berolinski minister plačuje ali kdo, tega ne vemo.

Toda: zbor se ima pričeti; veliki „kmetški dobrotnik“ ali „prijatelj“ dr. Glantschnigg stopi na stol in reče preplašen od stvari, ktere je menda že slutil: „Tudi mi smo Slovenci, pa ne taki da bi šuntali —“. Še hoče govoriti, toda grozoviti glasovi: „Živio Slovenci!“ ga prepričujejo. Ko zopet poskusi, besedo spregovoriti, še bolj navdušeno zavrišijo: „Živio Slovenci!“ Kar se je dalje godilo, ne vemo na drobno; pa govori se, da kmetje niso hoteli dr. Glantschnigga spoznati za svojega „Kmetškega prijatelja“, da so ga vrgli ob tla, tako tudi družega kmetškega zveličarja dr. Higerspergerja. Izgnali so vso nemškutarsko druhal iz sobane ter načeli pripravljene sodčke. Ubogim nemčurčekom se je huda godila. Nekteri so skušali zbežati, drugi se skrivajo, zopet drugi skačejo v globino pod Št. Jurjem. Dala se je zdaj od učenih gospodov doktorjev parola: Ostanimo skupaj, da nas trdovratni Št. Jurčani ne pobijejo. In res: več žandarjev je moralo tropo „šulvereinerjev“ spremljati do kolodvora, kjer so že komaj komaj pričakovali dogovorjene ure, da jih vlak zopet popelje v njihovo varno zavetje, nemčursko gnjezdo v Celje. Da bi se bila ustanovila „šulvereinska grupa“ v Št. Jurji, o tem se vé ni govoriti. Pa zapomnili si že bodo ti matadorji nemške kulture, kedaj so imeli svoj „šulvereinski“ majnični izlet v Št. Jurji ob južni železnici.

Dostavek. Danes so pripeljali 9 Št. Jurskih kmetov vkljenjenih v Celje, češ, da so bili oni kolovodje hujskačev zoper „šulvereinerje“. Bomo videli, kaj so zakrivili. Vprašamo pa, ali bo že čas, da vlada prepové „prajzovskem šulvereinu“ dražiti naše pošteno slovensko ljudstvo?

Iz **Celovca**, 18. maja. (Državni zbor in naši časnikarji.) Da bi državni zbor časnikarjem prijazen bil, tega ravno ne moremo trditi; v tem ste žalibog desnica in levica edini, da morajo časnikarji vedno v kleščah tičati in se po ječah valjati, naj bodo njih nameni še tako blagohotni. O predlogu dr. Fanderlika za odpravo časnikarskega koleka je zdaj vse tiho postalo. Najbrž ne mislijo časnikom prav nič olajšati njih bremena. Vzemimo kak tednik na deželi. On ima morda 1000 naročnikov. Pri vsaki številki plača 1000 krajcarjev ali 10 gold. davka (koleka), in ker je v letu 52 tednov, plača 520 gold. davka! Kje na svetu je ktera reč tako zadavkana,

kakor pri nas duševna hrana? Pri malih časnikih gotovo kolek ves dobiček pojé! Precej lepo grajščino bi moral človek imeti, da bi od nje 520 gold. davka plačal? Lastnik takega časnika, ki toliko plača, je pa morda siromak, znabiti še v zgubo dela!

Poleg večnih bojov in zamer pa je časnikar vedno z eno nogo v kriminalu. Nikdar si ni svest, če ga ne bo tožil državni pravdnik ali pa kak zasobni človek. Od drugih neštevilnih sitnost in nagajivost še ne govorimo ne.

Poslanec Schönerer pa hoče časnikarjem neko novo šibo splesti. On predlaga, naj bi bil vrednik vselej kaznovan, če kaj neresničnega poroča. Če se ta predlog sprejme, potem časniki ne bodo smeli več dopisov sprejemati, ako nimajo rednih in plačanih dopisnikov, ktere bi mogli na odgovor klicati. Pa tudi plačani in vestni dopisniki se lahko zmotijo. Če bo kdo poročal, da so v kaki vasi tri hiše pogorele, pa se pozneje izkaže, da ste le dve pogoreli in hlev zraven, bo list že obsojen na 50 gold. kazni! Vrednik je nedolžen in dopisnik morda tudi, ker se mu je napačno poročalo, in vendar tako huda kazen! Ali ni to goropadno? Poslanec Schönerer ima morda svoje vzroke, da Dunajske časnike sovraži; pa ojstrost te postave bo zadela le vse časnikarje. Posebno hudo se bo godilo „Miru“ in „Slov. Gospodarju“. Nasprotniki kar prežijo, kako bi ta lista vničili, kako prav jim torej pride Schönererjev predlog! Vrednik ni Bog, da bi vse vedel, ali je vse resnica, kar se mu piše, ali ne. Véasih je stvar tako dvomljiva, da se še ljudje iz dotičnega kraja prepirajo, je li list pravo trdil ali ne. Vsak človek bi mislil, da vrednik, ki tako po nedolžnem in brez hudega namena v brezno zabrede, olajšanje zasluži in da bi se moral milejše soditi, kakor drug, ki vedoma koga razžali. Nasprotno pa je postava taka, da kdo drugi dobi zavolj žaljenja časti par dni, k večem 14, vrednik pa dobi po več mesecev, kakor se je pokazalo pri „Mirovi“ pravdi, kjer so vredniku naložili štiri mesece. Razun tega, da vsak lahko toži, če se čuti po časopisu razžaljenega ali če ga drugi podkurijo, ima še vsak pravico, terjati od vrednika, da vzame popravek, če misli, da je bilo v listu kaj neresničnega. Po § 19 tisk. zak. so časniki zavezani, take popravke sprejemati, in ako tega ne storijo, kaznujejo se po § 21 iste postave.

Schönererju pa še to vse ni zadosti, kajti on hoče kaznovano videti vsako neresnično poročilo, če prav ni razžaljivo. S tem orožjem se zamore vsak list vničiti, kajti kje je tisti list, kateri bi mogel reči o sebi, da nikdar ni nič neresničnega poročal? Če se pa vsaka „raca“ kaznuje s 50 do 200 gold. globe, bodo mali listi kmalo zadušeni!

Častite slovenske poslance torej opozorujemo, naj ne pomagajo skovati tako nevarnega orožja, ki bi se znal kedaj zoper slovenske in tudi druge poštene liste porabiti! Saj veste, da je na „interpretaciji“ veliko ležeče! Če so že zdaj Medborovčani hotli „Mir“ tožiti (in so se le težko potolažiti dali), ker jim je očital, „da so slabi gospodarji“, kaj bo še le potem, če se bo smela vsaka nedokazljiva stvar kaznovati!! Židovski listi, na ktere Schönerer meri, se bodo že izvili s svojo prekanjenostjo in s svojimi bogatimi zvezami, zadela pa bo ta šiba v prvi vrsti slovanske časnikarje!

Domače novice.

(*Že zopet plavice.*) Da si človek spomladi rad pripne na klobuk ali pa na suknjo lepe cvetke, te nežne hčerke mile izbujajoče se narave, ni prav nič napačnega. Smarnic, vrtnic in še lepših cvetic ne manjka in radi priznamo, da te naše vrle Slovenke kaj lepo dičijo. Te dni pa smo zopet zapazili mestne gospice, med temi tudi učenke našega, kot slovenskega razupitega ženskega učiteljšča s pripetimi plavicami? Plavica je lepa; privoščili bi jo radi našem ženstvu, a dozdeva se nam, da za tem grmom tiči ves drugi zajec, ktereга prepoditi bi bilo na vsak način potreba s tem, da se mladini od prvih šolskih let že vcepi le pošten avtrijski duh ne pa pruski.

(*Slovensko delavsko pevsko društvo.*) Preteklo nedeljo dopoldne zbralo se je nad pol stotine delavcev pri „Lozarji“, da si osnujejo novo pevsko društvo, v katerem ne bo mesta drugim pesmam, nego le slovenskim in slovanskim sploh. O volitvi so bili kmalo edini in izvolili so si začasni odbor, koji naj bo poskrbel pravila in jih predložil slavni

